

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 1247679/13

בבית הדין הרבני האזורי אשקלון

לפני כבוד הדיינים:

הרב ישי בוכריס – אב"ד, הרב בן ציון ציוני, הרב עודד מכמן

המבקשת: פלונית (ע"י ב"כ עו"ד צילה תמיר)

נגד

המשיב: פלוני (ע"י ב"כ עו"ד ציון פרץ)

הנדון: שינוי טענה ממה שנכתב בכתב התביעה

פסק דין

בפני ביה"ד תביעת האשה לחלוקת שווי הרכב במסגרת ההסכמות בהסכם הגירושין.

רקע

הצדדים חתמו על הסכם גירושין ע"פ מתווה שנקבע בביה"ד בדיון ביום 25/08/2020 (וראה החלטה בתיק הגירושין מיום 26/08/2020).

הצדדים חלוקים כעת בשאלה האם הרכב מסוג יונדאי טוסון נכלל בחלוקת הרכוש או לא. לדברי האשה הוא צריך להיכלל בחלוקת הרכוש שנקבעה בהסכם ע"פ המתווה שהותווה בביה"ד ואילו לדברי האיש מדובר ברכב של אמו.

לכאורה השאלה תלויה בשאלת רישום הרכב. ביה"ד בהחלטתו כתב (ההחלטה מצוטטת בסעיף 17 לכתב התביעה) כי ככל שהרכב רשום ע"ש האיש עליו להיכלל בחלוקת הרכוש, וככל שהרכב לא רשום על שם האיש אלא על שם אמו הוא לא צריך להיכלל בחלוקת הרכוש.

טענות הצדדים

לדברי ב"כ האשה אמנם הרכב רשום ע"ש אמו של האיש אך מדובר ברישום פיקטיבי. לדבריה די בעובדה זו בשביל לקבוע כי הרכב צריך להיכלל בחלוקה.

לדברי ב"כ האיש (בכתב ההגנה) על השאלה להיות מוכרעת לפי הרישום בלבד.

יוער כי בפרוטוקול הדיון מיום 25/08/2020 מצוי המתווה להסכם, ובשורה 130 לפרוטוקול, בסעיף 7 למתווה כתוב:

7. ככל ויתברר שהרכב מסוג יונדאי טוסון 2017 רשום ע"ש הבעל אזי בנוסף לכל הנ"ל יעביר הבעל לאשה מחצית משוויו. אולם אם הוא רשום ע"ש מאן דהו אחר לא ייכלל רכוש זה בחלוקת הרכוש.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"כ האשה השיבה בתחילה כי היא מודעת לכך, אך היא מעוניינת לתת "פירוש רש"י" למתווה. לאחר מכן שינתה את טענתה ואמרה כי אף שנקבע במתווה כי השאלה תוכרע ע"פ הרישום, ולפ"ז באמת אין מקום לדיון אחר שהרישום אינו ע"ש האיש, בהסכם הגירושין (סעיף 16ג) הניסוח שונה ושם נכתב כי ענין זכויות הצדדים ברכב יוכרע ע"י ביה"ד הרבני על סמך החומר שיוגש לפניו. לדבריה השתנו דברים בין המתווה שנקבע להסכם הסופי.

לדברי ב"כ האיש פרשנותה של ב"כ האשה למתווה שגויה. מדובר ב"שינוי חזית" ונסיון לשנות את המתווה כעת, כאשר בכתב התביעה ב"כ האשה לא עמדה על כך שיש שינוי בין המתווה שהוסכם בבית הדין לבין ההסכם שנחתם לבסוף, ואדרבא היא מציגה זאת כדברים זהים (יופנה לסעיף 4 לכתב התביעה).

ככל שיוכרע כי מדובר בתביעה קנטרנית מבקש המשיב הוצאות משפט בסך 2,000 ש"ח עבור שכ"ט עו"ד. הוא לא מבקש הוצאות משפט בגין ביטול עבודה שלו.

דיון והכרעה

בכתב התביעה שהוגש לביה"ד מבססת המבקשת את התביעה על המתווה. מכל כתב התביעה ברור כי היא רואה זהות מוחלטת בין המתווה לבין ההסכם שנחתם לבסוף. כך נראה מהסעיפים הבאים (15, 17, 23 ובסעיף ו'):

15. ביום 25.8.20 בית הדין קבע מתווה להסכם גירושין במסגרתו כל צד ביצע ויתורים מצידו.

ביה"ד הנכבד קבע במפורש כי המתווה מחייב כפי הנוסח הכתוב ולא ניתן לבצע שום מיקצה שיפורים (לפי נוחות שחושק בה הבעל עתה כדי להמשיך ולפגוע בזכויותיה של האשה).

...

17. במסגרת מתווה ההסכם קבע ביה"ד בהאי לישנא – בסעיף 7 כי:

"ככל ויתברר שהרכב מסוג יונדאי טוסון 2017 רשום ע"ש הבעל אזי בנוסף לכל הנ"ל יעביר הבעל לאשה מחצית משוויו. אולם אם הוא רשום ע"ש מאן דהוא אחר לא יכלל רכוש זה בחלוקת הרכוש".

(הדגשה אינה במקור)

...

ו. יש להדגיש כי בסעיף 7 למתווה ביה"ד קבע כי הבעל יעביר לאשה "מחצית משוויו" – ללא כל תנאי וללא כל אפשרות קיזוז ולפיכך הוא מחוייב במחציתו לטובת האשה ללא שום תנאי (לא הוזכר במתווה שום "הלוואה" בנושא רכב היונדאי ואין מקום עתה למקצה שיפורים, בשעה שכל ההסכם היה והוכתב במעמד הצדדים והבעל לא אמר מילה וחצי מילה על "הלוואה" כביכול ועל כן הוא מושקע מלטעון זאת עתה !!).

ברור א"כ גם מתוך דברי המבקשת בכתב התביעה כי היא סבורה שהמתווה שנוסח ע"י ביה"ד באופן מדוקדק בפרוטוקול לבקשת הצדדים (ראה שורה 118 לפרוטוקול הדיון הנזכר) הוא זה שהתקבל על הצדדים במלואו גם בהסכם והוא זה שמחייב אותם מכח ההסכם.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

יוער עוד כי ההסכם ביסודו, לפי האמור ע"י הצדדים בפרוטוקול הדיון ביום אישור ההסכם, נוסח ראשונה ע"י ב"כ המשיב והועבר לב"כ המבקשת לצורך ביצוע הערות. ברור כי המשיב מיוזמתו לא היה משנה את ההסכמות באופן שירע את עמדתו.

עוד יש להוסיף שהתובעת מציינת בסעיף 15 לכתב התביעה (מועתק לעיל) כי בית הדין קבע במפורש שהמתווה מחייב כפי הנוסח הכתוב ולא ניתן לבצע שום "מקצה שיפורים". אם נכונים דבריה הרי שלא ניתן לקבל את טענתה שפרשנות ההסכם הינה שלא הרישום יקבע האם תמורת הרכב יחולק בין הצדדים אלא הבעלות האמיתית, שהרי זה נוגד את המתווה.

מכל הנ"ל ברור כי כל כוונת הצדדים בנוסח הכתוב בהסכם כי ביה"ד בשאלת הזכויות יכריע על סמך החומר שלפניו היא כי יוצג המסמך המעיד על רישום הרכב וכך יוכל ביה"ד להכריע בשאלת הזכויות ע"פ מה שהוסכם במתווה.

זו היתה ההנחה הברורה ביום אישור ההסכם ואכן לא חלו כל שינויים מהמתווה שהוסכם, אדרבא מפרוטוקול הדיון עולה כי מעט השאלות שעלו לפני ביה"ד נגעו בשאלה האם הדבר נכתב במתווה אם לאו.

זו היתה גם עמדת המבקשת בתחילת הדיון כפי שנשמעו הדברים מפי ב"כ.

זו היתה גם עמדת המבקשת עצמה כאשר ביקשה להציג את עמדתה מפיה שלא באמצעות ב"כ.

אמנם לאחר שחזרו הצדדים לאולם הדיונים (ביה"ד ביקש מהצדדים לצאת על מנת שהמבקשת תשקול שנית את תביעתה לאחר שהובהר לה כי אפשר והיא מסתכנת בתביעה קנטרנית) וגם אז לא מיד בתחילת דבריה, שינתה ב"כ המבקשת את טענתה וטענה כי חל שינוי בהסכם ממה שהוסכם במתווה וניסתה לתת פרשנות אחרת להסכם, פרשנות שאינה תואמת את המוסכם במתווה.

אך מלבד שמדובר בפרשנות דחוקה ובלתי מסתברת ואולי אף בלתי אפשרית, הרי בוודאי שהיא סותרת את טענתה הראשונה כי ע"פ המתווה הרכב צריך להיכלל בחלוקת הרכוש, והלא קי"ל דאין אדם טוען וחוזר וטוען לסתור טענתו הראשונה כאשר ע"פ טענתו הראשונה הוא מפסיד בדין (שו"ע חושן משפט סי' פ' סעיף א').

ואפי' אם לא היתה כאן סתירה גמורה לטענה הראשונה והיה אפשר לדחוק שזו היתה כוונתה מתחילה (דבר שלמעשה אינו, גם לפי הודאתה של ב"כ האשה בדיון כי היא משנה את טענתה המשפטית), הרי משיצא הטוען מביה"ד וחזר לאחר מכן ותיקן טענתו קי"ל (שם) שאינו נאמן לתקן טענתו הראשונה אף אם הלשון הראשונה סובלת את תיקון הלשון, שמא לימדוהו בחוץ לטעון שקר, ובנידון דין הרי שינוי הטענה היה רק לאחר שחזרו הצדדים מהתייעצות מחוץ לאולם ביה"ד.

יוער עוד כי בסעיף ב' בשו"ע שם מבואר כי לאחר שכתב בעל הדין את טענתו בשטר הוא אינו יכול עוד לחזור ולטעון אפילו אם נתן אמתלא ואפי' אם לא הוכחש בדבריו, וכתב האורים (סק"ט) בטעם הדברים דכל שכתב בשטר מידק דיין בטענתו ולא שייך ביה חזרה, והביאו נתה"מ בחידושים (סק"ז) ומקור הדברים בב"י שכתב וז"ל: "דכיון דכתבי בדוקא טעני ומידק דייקי והדר כתבי" והביא כן מדברי נמוק"י ב"ב עח א' וב"מ יא ב' ומדברי הר"ן בחידושו לב"מ כ א' והרשב"א בתשובה ח"א סי' אלף וס'.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ולפ"ז מכיון שנכתבו הדברים ע"י המבקשת בכתב תביעה, ובכתב התביעה מבוררת טענתה כי היא מסתמכת על המתווה שהתווה ביה"ד, וכך היא מפרשת גם את הסכם הגירושין, הרי בוודאי ובוודאי שאינה יכולה היא לחזור ולטעון ולשנות את הגירסה.

ולכאורה היה מקום לשדות נרגא בטענתנו האחרונה שהרי כתב הד"מ בסי' פ' סק"ב דמשום שאין אדם יכול לחזור ולטעון מטענות שטען בכתב אין כופין לאדם שיתן טענותיו כתובות, וכן הובא בד"מ סי' יז אות ה' ופסק כן השו"ע בסי' יג סעיף ג', וא"כ כהיום שאנו דורשים מאדם להגיש כתב תביעה, שוב אולי אין לומר שאינו יכול לחזור מטענתו, וגם באמת יש לשאול בעצם העניין מדוע אנו דורשים מאדם להגיש כתב תביעה.

אך נראה דבאמת לא קשה הדבר כלל.

דלעצם החובה להגיש כתב תביעה, הרי שלפי תקנות הדיון תקנה כו החובה אינה אלא לכתוב את העובדות המשמשות יסוד לתביעה ואת העתירה עצמה, אך אין כלל חובה לנמק משפטית את התביעה ולומר מהי הטענה המשפטית או הלכתית מחמתה אמור התובע לזכות, וא"כ מתאימים הדברים לפסק השו"ע. על כן, מכיון שבחירה המבקשת מרצונה החופשי לכלול את הטענות המשפטיות בכתב התביעה הרי בוודאי דקדקה בטענותיה.

ואפ' אם היה זה שלא כדין לחייב את התובעת לנמק משפטית והלכתית את תביעתה (ושמא המבקשת טענה והיתה סבורה שחובתה לעשות כן), הרי שנראה מדברי הפוסקים שאפ' בכה"ג שחייבו שלא כדין את התובע לכתוב את טענתו הוא אינו יכול לחזור ולטעון וסוף סוף דייק וכתב. כך נראה ממה שכתב השו"ע בסי' יג סעיף ג' דאין לסופר ביה"ד לכתוב את טענות הצדדים אלא מדעת שניהם, וביאר הסמ"ע (ס"ק יד) בטעמו דהוא משום שאם יכתבו הטענות שוב לא יוכלו לחזור בהם, ואי נימא דכאשר נכתבו הדברים בע"כ של הטוען יכול הוא לחזור בו, הרי שוב אין חשש שיכתבו הטענות, אלא בע"כ דכל שנכתבו הדברים מידק דייק ואפ' אם נעשה הדבר בשל טעות או שלא כדין.

ואפ' אם לא היינו מקבלים את כל הנ"ל והיינו שומעים את פרשנותה של המבקשת כי בהסכם הוסכם אחרת ממה שהוסכם במתווה, הרי שמדובר בפרשנות שלה כאשר מנגד ישנה פרשנות אחרת, פרשנותו של המשיב, כי ההסכם תואם את המתווה, וא"כ יש לפנינו ספק בפרשנות ההסכם שהרי אין למבקשת ראייה חלוטה כי זוהי אכן הפרשנות הבלעדית, ואם כן למעשה כבכל ההסכם שיש ספק בפרשנותו הרי שהלכה היא שהמוציא מחברו עליו הראיה וכוחו של המוחזק בממון גובר, ואם כן גם בנידון דידן לו יהי וישנו ספק בפרשנות ההסכם, הרי שאין ספק שהבעל לשעבר הוא המוחזק בכספי תמורת הרכב.

אי לכך קובע ביה"ד כי מכיוון שהרכב לא רשום ע"ש האיש אין לכוללו בחלוקת הרכוש.

הוצאות משפט

נוכח העובדה כי המבקשת עמדה על בירור התביעה בפס"ד ולאחר שהתבקשה והוזהרה לשקול את עמדתה זו וכי יש אפשרות שתביעתה תוגדר כקנטרנית וכי אפשר שתחויב בהוצאות קובע ביה"ד כי המבקשת חייבת בהוצאות משפט בסך 2000 ש"ח למשיב.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ברור כי מדובר בתביעה שאין לה כל יסוד משפטי, כאשר המתווה היה ברור וחד כפי שנומק לעיל, והדבר מוכח אף מתוך דברי המבקשת עצמה ומכתביה לביה"ד.

חשוב זה כפוף להמצאת אסמכתא על ההוצאות מהמשיב.

יש להגיש את האסמכתא תוך 7 ימים לצורך מתן החלטה.

לאחר מכן ייסגר התיק (ככל שיאחר המשיב בהגשת האסמכתא אפשר שייסגר התיק בלא מתן החלטה בעניין הוצאות המשפט).

ההחלטה מותרת לפרסום לאחר השמטת פרטי הזיהוי של הצדדים.

ניתן ביום כ"ה בניסן התשפ"ב (26/04/2022).

הרב עודד מכמן

הרב בן ציון ציוני

הרב ישי בוכריס – אב"ד

עותק זה עשוי להכיל שינויי ותיקוני עריכה